

Nr 76.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden; given Stockholms slott den 16 februari 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprokollt över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 februari 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen samt statsrådet Erlander anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkten 158, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1945/46 beräkna ett reservationsanslag av 150 000 kronor till Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Jag torde nu ånyo få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

Såsom ett led i avsedda åtgärder till lättande av hemarbetet på landsbygden har årligen från och med budgetåret 1939/40 å riksstaten anvisats anslag

till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Anslaget, som för ett vart av budgetåren 1939/40—1942/43 utgått med 50 000 kronor och för budgetåret 1943/44 med 100 000 kronor, är för innevarande budgetår uppfört med 150 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 22 december 1939 utfärdat kungörelse (nr 911) angående statsbidrag till gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

I skrivelse den 31 augusti 1944 har *egnaheimsstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1945/46 ett oförändrat anslag av 150 000 kronor måtte anvisas för ifrågavarande ändamål. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

De för budgetåren 1939/40—1943/44 beviljade anslagen ha disponerats till hela sina belopp. Ett avsevärt antal ansökningar om bidrag äro för närvarande föremål för behandling av *egnaheimsstyrelsen*, varjämte styrelsen på grund av inkomna förfrågningar har sig bekant, att än flera ansökningar äro att vänta. Erfarenheterna tyda sålunda på en fortsatt tendens mot starkt ökad efterfrågan på bidrag. Med hänsyn härtill och då ifrågavarande bidragsverksamhet har en viktig uppgift att fylla, skulle styrelsen närmast vara benägen att för budgetåret 1945/46 föreslå ett högre anslagsbelopp än det som anvisats för innevarande budgetår. Då emellertid 1941 års befolkningsutredning vid fullföljandet av sitt uppdrag till behandling även upptagit de med andelstvättstugebyggandet sammanhängande frågorna samt det icke är uteslutet, att därvid framkomma vissa nya synpunkter på frågan om statligt understöd till denna verksamhet, har styrelsen icke ansett sig böra nu förorda någon ändring beträffande tidigare anslagsram.

I detta sammanhang må erinras, att Kungl. Maj:t enligt beslut den 28 maj 1943 och den 21 juli 1944 bifallit framställningar från *egnaheimsstyrelsen* om rätt att av ifrågavarande anslag få disponera högst 10 000 kronor under vart och ett av budgetåren 1943/44 och 1944/45 för anställande av särskild befattningshavare för rådgivnings- och upplysningsverksamhet med avseende å andelstvättstugornas drift. Med hänsyn till omfattningen av det arbete, som flera befattningshavare på styrelsens byggnadskontor, delvis med åsidosättande av andra uppgifter, måste nedläggas på projektering av andelstvättstugor, kan det visa sig nödvändigt, att ytterligare medel för administrationskostnader tagas i anspråk från förevarande anslag.

Statskontoret har i remissutlåtande den 23 oktober 1944 icke haft något att i och för sig erinra mot *egnaheimsstyrelsens* ifrågavarande anslagsäskande. Emellertid har *statskontoret* liksom tidigare ansett sig böra framhålla det ur skilda synpunkter mindre tillfredsställande i den av styrelsen föreslagna anordningen att taga i anspråk förevarande anslag för bestridande av med bidragsverksamheten förenade administrationskostnader.

*Departements-
chefen.*

Såsom jag vid ärendets behandling i årets statsverksproposition framhöll har 1941 års befolkningsutredning för avsikt att framlägga förslag, vilka sammanhänga med förevarande anslagsfråga. Enligt vad från utredningen meddelats torde dessa förslag vara att förvänta inom den närmaste tiden men synes det bliva nödvändigt att räkna med att — även om förslagen i fråga kunna föreläggas årets riksdag — en viss tid kommer att förflöta, innan desamma kunna genomföras. Under sådana förhållanden torde medel för förevarande ändamål för nästa budgetår böra beräknas enligt samma grun-

der som för närvarande. I anslutning till vad egnahemsstyrelsen föreslagit förordar jag därför, att under ifrågavarande anslag för budgetåret 1945/46 upptages samma belopp som för löpande budgetår eller 150 000 kronor. Endast efter medgivande av Kungl. Maj:t torde anslaget få tagas i anspråk för bestridande av med verksamheten förenade administrationskostnader. För sistnämnda ändamål synes böra beräknas ett belopp av högst 10 000 kronor. I den mån så finnes erforderligt bör egnahemsstyrelsen vid bidragsverksamhetens fortsatta bedrivande samråda med 1941 års befolkningsutredning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden* för budgetåret 1945/46 under nionde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 150 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ulf Berglöf.